

Passend onderwijs op de Molenwiek schooljaar 2019-2020

Bij de start van passend onderwijs, augustus 2014, kregen de ouders van de Molenwiek Dalton onderstaand artikel om zich een beeld te vormen van wat passend onderwijs op de Molenwiek Dalton inhoudt. De informatie in dit artikel wordt elk jaar aangepast aan de nieuwe ontwikkelingen. U leest dus nu de stand van zaken anno 2018.

In een gezellig, rustig, kamertje geeft orthopedagoog Hennie Horeman leesbegeleiding aan vier kinderen met een vertraagde leesontwikkeling. Naast de groepsleerkrachten geven ook de extra leerkrachten Tjaaktje, Marije, Lonneke, Ellen en Annet extra instructie aan groepjes kinderen tijdens het zelfstandig werken. In de IB ruimte overleggen IBER Roswitha Gerrits en ouders over een onderzoek dat door een externe psycholoog is afgenomen. Anna, gedragsspecialist van het samenwerkingsverband Passend onderwijs, observeert in de onderbouw en geeft een leerkracht adviezen voor de begeleiding van een kind met gedragsproblemen. Aan de grote tafel bij de hoofdingang is een groepje excellente rekenaars onder leiding van gepensioneerd leerkracht Luc Opdam aan het werk. Na schooltijd geeft gymleerkracht Marieke van Huit motorische remedial teaching aan kinderen uit de middenbouw.

Wie door de Molenwiek loopt, kan deze taferelen op een gemiddelde dag allemaal tegenkomen. Want op de Molenwiek doen we aan passend onderwijs.

Passend onderwijs gaat over onderwijs op maat. Scholen in het basis- en middelbaar onderwijs moeten zich inspannen om zorgleerlingen op te vangen: Kinderen in een rolstoel, kinderen met ernstige lees- of rekenproblemen, kinderen met gedragsproblemen. Deze kinderen moeten minder vaak naar het speciaal onderwijs worden doorverwezen en in hun eigen wijk naar school. Dat is goed voor zorgleerlingen, maar ook voor andere kinderen, die op die manier kennismaken met kinderen die net even anders zijn.

Aan dit passend onderwijs zijn grenzen: als de onderwijsbehoefte de mogelijkheden van de Molenwiek overstijgt, wordt in overleg met ouders, het samenwerkingsverband en een school voor speciaal basisonderwijs bekeken wat de beste onderwijsplek voor dit kind is.

De rugzakjes zijn verdwenen. In de regio Zuid-Kennemerland is er voor gekozen om de gelden, die het ministerie beschikbaar stelt voor passend onderwijs, voor een groot deel aan de scholen toe te kennen. Scholen ontvangen een zorgbudget per leerling. Dit geld mag de school naar eigen inzicht besteden.

De Molenwiek heeft er voor gekozen om van dit geld Hennie Horeman, orthopedagoog, en Tjaaktje Graatsma, Marije Verheul, Lonneke Oostdam, Ellen Venings en Annet Kelder, extra leerkrachten, aan te trekken. Hennie geeft vierentwintig uur leesbegeleiding aan kinderen met een vertraagde leesontwikkeling. Hennie begeleidt ook enkele uren per week kinderen met een vertraagde rekenontwikkeling. Tjaaktje, Marije, Lonneke, Ellen en Annet zijn onderdeel van het systeem dat wij "handen in de klas" noemen. Vier dagen in de week zijn zij tijdens het zelfstandig werken ingeroosterd om, net als de leerkracht, tijdens het zelfstandig werken extra instructie te geven aan kleine groepjes kinderen.

Wat doen die extra leerkrachten precies? Zij realiseren met de leerkracht de extra instructie die in het groepsplan beschreven staat. Op basis van observaties en toetsen stellen alle leerkrachten een groepsplan voor hun groep op. In dat groepsplan staat welke extra instructie welk groepje kinderen nodig heeft. Extra instructie voor kinderen die rekenen (spelling, lezen) moeilijk vinden maar ook extra instructie voor uitdagend rekenwerk voor kinderen die dat aankunnen. Het groepsplan wordt uitgevoerd tijdens zelfstandig werken. Eén van de kenmerken van een Dalton school is dat de verwerking van de leerstof geclusterd wordt tot een dag- of weektaak. Deze taak wordt tijdens het zelfstandig werken uitgevoerd. In die tijd werken de eigen- en de extra leerkracht, ieder aan een

instructietafel, met groepjes kinderen volgens het opgestelde groepsplan. De extra leerkracht of leerkrachtondersteuner maakt mogelijk dat er twee keer zoveel groepjes extra instructie krijgen waardoor er optimaal onderwijs op maat gegeven kan worden.

Extra leerkrachten inzetten, is een bewuste keuze en verkiezen wij boven het systeem waarbij kinderen om de beurt uit de klas worden gehaald om in een aparte ruimte door een remedial teacher te worden bijgewerkt.

Naast de lees- en rekenbegeleiding door orthopedagoog Hennie Horeman en het systeem "handen in de klas" biedt de Molenwiek ook de volgende faciliteiten om passend onderwijs, onderwijs op maat, te realiseren:

- *Een uitdagend aanbod voor excellente rekenaars verzorgd Luc Opdam*
- *Motorische remedial teaching voor groep 4-5-6 na schooltijd, verzorgd door gymdocent en MRT specialist Marieke van Huit*
- *Samenwerking met het samenwerkingsverband Passend onderwijs op het gebied van observaties, leerkracht- en ouderbegeleiding*
- *Inzet van externe psychologen voor het afnemen van toetsen*
- *Inzet van CJG coach Crista den Braber*
- *Inzet van maatschappelijk werker Leendert van Nes*
- *Een gratis aanbod van diverse cursussen voor kinderen op het gebied van faalangst, weerbaarheid etc.*
- *Samenwerking met diverse kindtherapeuten: In overleg is behandeling van kinderen onder en na schooltijd mogelijk*

Wordt de Molenwiek bij de invoering van passend onderwijs overspoeld door kinderen uit het speciaal onderwijs? Nee. De Molenwiek zal wel steeds beter in staat zijn om zorgleerlingen onderwijs op maat te bieden.

Worden er dan geen kinderen meer naar het speciaal onderwijs verwezen? Zeker wel, verwijzen naar het speciaal basisonderwijs kan nog steeds. De onderwijsbehoefte van sommige kinderen kan zo groot zijn dat de Molenwiek hier niet in kan voorzien. In dat geval wordt in overleg met ouders, het samenwerkingsverband en een school voor speciaal basisonderwijs bekeken wat de beste onderwijsplek voor dit kind is.

Passend onderwijs stelt hoge eisen aan leerkrachten. Leerkrachten moeten in staat zijn om op drie niveaus onderwijs te geven en om zorgleerlingen te begeleiden. De laatste jaren is er middels cursussen, trainingen en studiedagen veel geïnvesteerd in de kennis en vaardigheden van onze leerkrachten. Met elkaar hebben wij een vorm van onderwijs ontwikkeld waarin onderwijs op maat goed te realiseren is.

ALS U ZICH ZORGEN MAAKT

Als u zich zorgen maakt over de ontwikkeling of het welbevinden van uw kind verwachten we dat u een afspraak met de leerkracht maakt om uw zorg te bespreken. De leerkracht zal goed naar u luisteren en met u de zorgen in kaart brengen. Wat kan de oorzaak zijn? Wat kunnen wij als school doen? En wat kan de bijdrage van de ouder zijn? Bij twijfel overlegt de leerkracht met de IBER en bespreekt de ingewonnen informatie daarna weer met u.

Van ons kunt u verwachten dat wij uw kind goed kennen. De ontwikkeling van uw kind wordt vanaf groep 1 gevolgd. Via observaties, toetsen en uw informatie (uit de kennismakingsgesprekken) krijgen wij een beeld van uw kind en bepalen we welke aanpak passend is. Als uw kind zich niet zo ontwikkelt als wij verwachten nemen we contact met u op.

Continuïteit. Aan het eind van een schooljaar worden alle leerlingen met de volgende leerkracht besproken en maakt de leerkracht een groepsplan voor de start van het nieuwe schooljaar met de volgende leerkracht, op basis van zijn eigen ervaringen en toets-uitslagen. De IBers monitoren dit proces. Zo zorgen we voor een goede overdracht van de ene naar de andere leerkracht.

Oudergesprekken

Meestal zijn de standaard oudergesprekken voldoende om u te informeren over de ontwikkeling van uw kind. Jaarlijks wordt u uitgenodigd voor:

- Een kennismakingsgesprek aan het begin van het schooljaar. Ouders maken vooraf een woordveld over hun kind: Zij schrijven de naam van hun kind in het midden van een A4 vel en schrijven daaromheen kenmerken van hun kind. Positieve eigenschappen, belemmerende eigenschappen, hobby's, sport, vriendjes, bijzonderheden. Aan de hand van dit woordveld vertellen ouders over hun kind. Daarna vertelt de leerkracht hoe de start van het schooljaar is verlopen en wat de verwachtingen ten aanzien van de ontwikkeling van uw kind zijn gezien de overdracht van de vorige leerkracht. Afhankelijk van de situatie kan voor het komende schooljaar een intensievere frequentie van oudergesprekken afgesproken worden.
- Een rapportgesprek in februari waar ook de resultaten van de Cito toetsen besproken worden
- Een rapportgesprek in juni waar ook de resultaten van de Cito toetsen besproken worden

Tijdens inloopavonden krijgt u een indruk van het werk van uw kind. Na schooltijd bent u altijd welkom om met uw kind even naar zijn of haar werkjes te kijken.

Tijdens het kennismakingsgesprek kunt u aangeven of de standaardgesprekken u voldoende lijken of dat u graag tussendoor nog extra afspraken wilt maken met de leerkracht. Ook de leerkracht kan aangeven dat hij of zij graag extra gesprekken met u wil plannen.

Schoolondersteuningsplan

Binnen ons samenwerkingsverband Zuid-Kennemerland behoort elke school een Schoolondersteuningsplan (SOP) te maken. In het SOP beschrijft de school op welke manier zij passend onderwijs realiseert. U vindt dit plan op de website van samenwerkingsverband Zuid-Kennemerland www.passendonderwijs-zk.nl. en op onze eigen website www.molenwiek-dalton.

Passend onderwijs in de klas via "handen in de klas"

Het onderwijsaanbod voor groep 1-8 is op de Molenwiek zorgvuldig vormgegeven. De leerkrachten hebben met elkaar een rode lijn ontwikkeld voor de diverse vakken maar ook voor het pedagogisch en didactisch handelen en het klassenmanagement. In het onderwijsprofiel leest u hier meer over. Op basis van deze afspraken geeft elke leerkracht les.

Voor alle vakken geldt: er wordt gestart met een instructie aan de hele klas. Dit betekent dat alle leerlingen aan hetzelfde leerstofonderdeel werken. Het betreffende leerstofonderdeel wordt echter op drie niveaus aangeboden: intensief, basis en plus. Het intensieve aanbod is voor kinderen die onvoldoende profiteren van de instructie van de leerkracht. Zij hebben extra instructie en begeleiding inoefening nodig om de minimumdoelen van de leerstof te behalen. Kinderen die zich ontwikkelen zoals verwacht krijgen een basisaanbod. Kinderen die extra uitdaging nodig hebben krijgen het plusaanbod. Kinderen hoeven niet voor alle vakken in hetzelfde aanbod te zitten: Zij kunnen bijvoorbeeld voor rekenen in het plusaanbod zitten en voor lezen in het intensieve aanbod.

Via de analyse van observaties, methode gebonden – en Cito toetsen wordt voor elk kind bepaald welk aanbod voor welk vak het effectiefst is. Op basis hiervan worden de kinderen ingedeeld in subgroepen die eenzelfde aanbod nodig hebben. Hierna maakt de leerkracht een groepsplan voor de

vakken spelling, rekenen, technisch- en begrijpend lezen waarin de extra instructie voor elke subgroep gepland wordt.

Deze extra instructie vindt plaats tijdens zelfstandig werken. Als de kinderen zelfstandig aan hun taak werken, geeft de leerkracht extra instructie aan de subgroepen volgens het groepsplan. Het geven van extra instructie wordt regelmatig onderbroken voor een servic rondje. Tijdens het servic rondje kunnen de kinderen die een vraag hebben even geholpen worden. Tijdens het zelfstandig werken komt er vier keer per week een extra leerkracht of onderwijsassistent in de klas. Aan een tweede instructietafel geeft ook zij extra instructie volgens het groepsplan. Door dit systeem van "handen in de klas" worden de mogelijkheden voor onderwijs op maat sterk vergroot.

Intern begeleiders ("IBers")

Een intern begeleider heeft tot taak leerkrachten te begeleiden bij het realiseren van onderwijs op maat. Daarnaast coördineert een IBer de zorg rond kinderen en/of gezinnen met een specifieke problematiek.

Leerkrachten en IBers overleggen regelmatig over de gang van zaken in de groep. Naast overleg over de aanpak van onderwijs op maat voor de hele groep, wordt gesproken over specifieke zaken zoals leer- en gedragsproblemen, gezinsproblematiek etc. Uit dit overleg komt een plan van aanpak voort dat in de klas wordt uitgevoerd. Dit plan van aanpak heet "groepsplan". Naar aanleiding van dit overleg vinden ook oudergesprekken plaats waarbij de IBer aanwezig kan zijn. De IBer regelt, na toestemming van ouders, aanvragen voor onderzoek, inzet van de CJG coach etc.

Naast de begeleiding van leerkrachten en zorgleerlingen spelen de IBers ook een rol in de onderwijskundige ontwikkeling van de Molenwiek.

Onze IBers zijn:

- Groep 1-2: Yvonne van de Scheur
- Groep 3-4: Mandy de Graaf
- Groep 5-6: Roswitha Gerrits
- Groep 7-8: Heleen Verspoor

Ouders kunnen een afspraak maken met de IBer van hun leerjaar. Licht van te voren wel even de leerkracht in.

Methode gebonden toetsen en Cito toetsen

De "methode gebonden toetsen" en "Cito-toetsen" zijn al enkele keren genoemd. Wat zijn dit? Methode gebonden toetsen: De leerstof voor een jaar voor een bepaald vak is verdeeld in blokken. Na elk blok vindt een "methode-gebonden toets" plaats. Uit de resultaten kan de leerkracht opmaken of de net aangeboden stof begrepen is.

Cito toetsen: Eens per half jaar kan met een Cito toets bepaald worden of alle leerstof van de voorgaande jaren nog paraat is. De Cito M toetsen worden in januari afgenomen, de Cito E toetsen in mei.

Er wordt regelmatig een verschil geconstateerd in de resultaten van de methode gebonden toetsen en de Cito toetsen. De eerste worden vaak beter gemaakt. Wat is hiervan de oorzaak? Tijdens het verwerken van de leerstof van een bepaald blok worden de leerlingen intensief begeleid. Als de methode gebonden toets wordt afgenomen zit deze leerstof nog vers in het geheugen. De resultaten zijn meestal minstens voldoende. Uiteraard wordt leerstof van vorige blokken regelmatig herhaald en wordt er geoefend met het toepassen van leerstof. Toch kan het zijn dat Cito toetsen slechter gemaakt worden dan de methode gebonden toetsen. De vragen van een Cito toets gaan over leerstof die al langere tijd geleden is aangeboden. Die zit niet meer vers in het geheugen. Reden waarom de resultaten van een Cito toets kunnen tegenvallen.

Leerlingvolgsysteem, leerstofniveaus en onderzoek

De ontwikkeling van een kind wordt vastgelegd in het leerlingvolgsysteem. Voor het volgen van de ontwikkeling van een kind worden, naast observaties in de klas, de resultaten van methode

gebonden toetsen en de Citotoetsen in de groepsoverzichten van het leerlingvolgsysteem opgenomen. Leerkracht en IBer analyseren deze gegevens en stellen op basis daarvan vast of het kind voor een bepaald vak het intensieve-, basis- of plusaanbod gaat volgen.

Als er voor een kind intensieve maatregelen zijn genomen die geen of onvoldoende effect hebben, wordt in overleg met de ouders bekeken of er extra onderzoek of een extra observatie door externen nodig is.

Observaties en onderzoek kunnen plaats vinden via:

- Een school voor speciaal basisonderwijs (SBO). Scholen voor SBO hebben een ruime expertise op het gebied van leer- en gedragsproblemen. Daarom begeleiden zij gewone basisscholen. De orthopedagoog of gedragspecialist van een school voor SBO komt dan (na toestemming van de ouders!) in de klas kijken. Na de observatie vindt een gesprek plaats met de ouders en de leerkracht. Op basis van deze observatie krijgen de ouders en de leerkracht adviezen voor de aanpak van de betrokken leerling.
- Via de CJG coach of huisarts kan een ouder vragen of zijn/haar kind doorverwezen kan worden naar een kinderpsycholoog. De psycholoog kan de aanleg van het kind testen en ook testen afnemen waarmee de sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind in beeld wordt gebracht. De orthopedagoog of psycholoog bespreekt het onderzoeksverslag met de ouders, leerkracht en IBer en geeft n.a.v. de resultaten van het onderzoek adviezen aan leerkracht en ouders.

De CJG coach - opvoedondersteuning

Via het CJG (Centrum jeugd en gezin) heeft elke school van het samenwerkingsverband gezinscoaches toegewezen gekregen. Zij helpen ouders met opvoedingsvragen. Dat kunnen eenvoudige tot ingewikkelde opvoedingsvragen zijn. De CJG-coaches hebben al veel gezinnen van de Molenwiek terzijde gestaan waardoor problematiek in een vroeg stadium verholpen werd. Veel ouders hebben hun hulp als toegewijd, professioneel en prettig ervaren. Zij graven niet in het verleden maar pakken de huidige problemen in het gezin samen met de ouders aan. Ouders kunnen of zelf, of via de leerkracht/IBer, om begeleiding van de gezinscoach vragen. Leerkrachten kunnen de gezinscoach ook adviseren aan ouders. Het eerste gesprek met de gezinscoach vindt vaak op school plaats met de betrokken IBer en de leerkracht. Ouders kunnen het eerste gesprek ook thuis aanvragen, zonder verdere inmenging van school. De CJG coach houdt tijdens haar traject in het gezin contact met school indien ouders dit willen.

Fysiotherapie, motorische remedial teaching (MRT), logopedie.

Fysiotherapie - Een goede motoriek is een belangrijke basis voor de ontwikkeling van een kind. Een achterblijvende grove- of fijne motoriek kan oorzaak zijn van leerproblemen of een ongewenst effect hebben op het zelfvertrouwen van een kind. Indien nodig kan de leerkracht, na overleg met de IBer, ouders adviseren om hun kind op te geven voor fysiotherapie. Voor fysiotherapie werken wij samen met fysio Santwee, een in kindersfysiotherapie gespecialiseerde praktijk die dicht naast de school ligt. De fysiotherapeuten van Santwee adviseren de leerkrachten van de in behandeling zijnde kinderen over wat zij op school kunnen bijdragen aan een voorspoedige motorische ontwikkeling van deze kinderen. Ouders kunnen uiteraard ook voor een andere fysiotherapie praktijk kiezen.

MRT: Marieke van Huit, gymleerkracht, heeft zich gespecialiseerd in motorische remedial teaching. MRT vindt altijd plaats met een groepje kinderen en wordt na schooltijd gegeven. Marieke benadert via de leerkracht ouders van kinderen die een opvallende motoriek in de gymzaal laten zien. Voor het volgen van MRT is geen verwijsbrief nodig, het is een gratis service van de Molenwiek.

Logopedie - Een goede uitspraak en een goede taalontwikkeling is al even belangrijk als een goed ontwikkelde motoriek. Vandaar dat een leerkracht ouders kan adviseren logopedie te gaan volgen met hun kind. Voor logopedie werken wij samen met de logopedie-praktijk die gevestigd is in het

medisch centrum aan de Frieslandlaan. Ouders kunnen uiteraard ook voor een andere logopedie praktijk kiezen.

Dyslexie onderzoek- en behandeling

Kinderen met een vertraagde leesontwikkeling krijgen vanaf groep 3 een intensieve aanpak. In een leesdossier wordt hun lees- en spellingontwikkeling vastgelegd. In overleg met de IBER kunnen kinderen naast het intensieve programma in de klas ook nog extra ondersteuning krijgen van Hennie Horeman onze orthopedagoog. Deze ondersteuning vindt meestal plaats in een klein groepje dat drie tot vier keer per week met Hennie leest. Sommige kinderen komen op basis van hun toetsuitslagen in aanmerking voor vergoede diagnostiek naar eventuele dyslexie. Mocht een kind naar aanleiding van dit onderzoek inderdaad dyslectisch blijken, dan kan het een vergoede behandeling krijgen via een dyslexie instituut. Al deze maatregelen zijn beschreven in het dyslexieprotocol dat u kunt vinden op onze website.

Naschoolse trainingen voor kinderen

Het samenwerkingsverband Zuid-Kennemerland biedt gratis trainingen aan voor kinderen op het gebied van faalangstreductie, weerbaarheid, sociale vaardigheden en mindfulness. Mocht u belangstelling hebben voor een bepaalde training: meld dit bij de leerkracht van uw kind. U kunt de trainingen ook via het CJG (Centrum Jeugd en Gezin) aanvragen.